

Universitetet
i Stavanger

Nemnd for studentsaker

Årsmelding 2024

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Nemndas sammensetning i 2024	3
Nemndas arbeid i 2024	4
Historisk oversikt	5
Antall saker	5
Saksfordeling	5
Fakultetsfordeling	6
Medholdsprosent	6
Klagesaker	7
Fuskesaker	7
Klager og søksmål	8

Innledning

Etter universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 14-1 plikter universiteter og høyskoler å opprette en eller flere nemnder som etter delegering fra styret skal behandle saker som berører studentene. I tillegg skal nemnda behandle klager over enkeltvedtak med unntak av klager som skal behandles av særskilt nasjonalt klageorgan. Dette er grunnlaget for virksomheten til nemnd for studentsaker ved Universitetet i Stavanger.

Nemnda behandler klager på enkeltvedtak, klager på formell feil og andre saker etter styrets anvisning. Nemndas vedtak i disse sakene er endelige og kan ikke påklages. Nemnda behandler også disiplinærsaker som første instans. Dette gjelder forfalskning av dokumenter etter uhl. § 12-1 1. ledd, mistanke om fusk etter uhl. §§ 12-4, og andre utestengings- og bortvisningssaker etter uhl. §§ 12-4, 12-5 og 12-6. Vedtak i disse sakene kan påklages til departementet eller særskilt oppnevnt klageorgan.

Nemndas arbeidsområde og arbeidsform følger av reglement for nemnd for studentsaker ved Universitetet i Stavanger.

Nemndas sammensetning i 2024

Nemnd for studentsaker hadde følgende sammensetning vårsemesteret 2024:

Rolle	Fast representant	Vararepresentant
Leder	Mette Thorsen	Alexander Schønemann
Vitenskapelig representant	Kjersti Melhus	Kristine Horgen Aamodt
Vitenskapelig representant	Dag Osmundsen	Atle Mjåtveit
Studentrepresentant	Thomas Kleppa Hanssen	Luke Ibrahim Hodali-Nieber
Studentrepresentant	Marie Haga	Malin Gudvangen

Nemnd for studentsaker hadde følgende sammensetning høstsemesteret 2024:

Rolle	Fast representant	Vararepresentant
Leder	Mette Thorsen	Alexander Schønemann
Vitenskapelig representant	Kjersti Melhus	Kristine Horgen Aamodt
Vitenskapelig representant	Dag Osmundsen	Atle Mjåtveit
Studentrepresentant	Thomas Kleppa Hanssen	Thomas Carl Bruno Bjørn
Studentrepresentant	Elise Mausest Reed-Mohn	Mathilde Adaeze Severinsen

Sekretær for nemnd for studentsaker i 2024 var Miriam Wallenborg og Anne Dahle Myhre.

Nemndas arbeid i 2024

Nemnd for studentsaker er et viktig element i kvalitetssikringsarbeidet ved Universitetet i Stavanger. Nemnda skal bidra til en rettferdig og forutsigbar regelanvendelse som sikrer studentene en saklig og upartisk behandling.

I 2024 har det vært en nedgang i antall saker sammenlignet med rekordåret 2023. I 2021 var det rekordmange fuskesaker, noe som skyldes at eksamensformen hjemmeeksamen ble hyppig brukt som et tiltak under pandemien. I 2023 var det rekordmange klagesaker. Vi ser nå at saksmengden går ned og stabiliserer seg til nivået før 2021. Spesielt for 2024 har vært saker om mistanke om fusk ved ulovlig bruk av tekst generert av kunstig intelligens. Det ble også vedtatt ny universitets- og høyskolelov som trådte i kraft 01.08.2024. I den forbindelse er det verdt å nevne at det åpnes for at studenten kan utestenges i inntil to år for særlig grove tilfeller av fusk, tidligere har det vært begrenset til inntil ett år. Det kan også nevnes at det er spesifisert at bestemmelsen i tillegg til eksamen også omfatter obligatoriske aktiviteter.

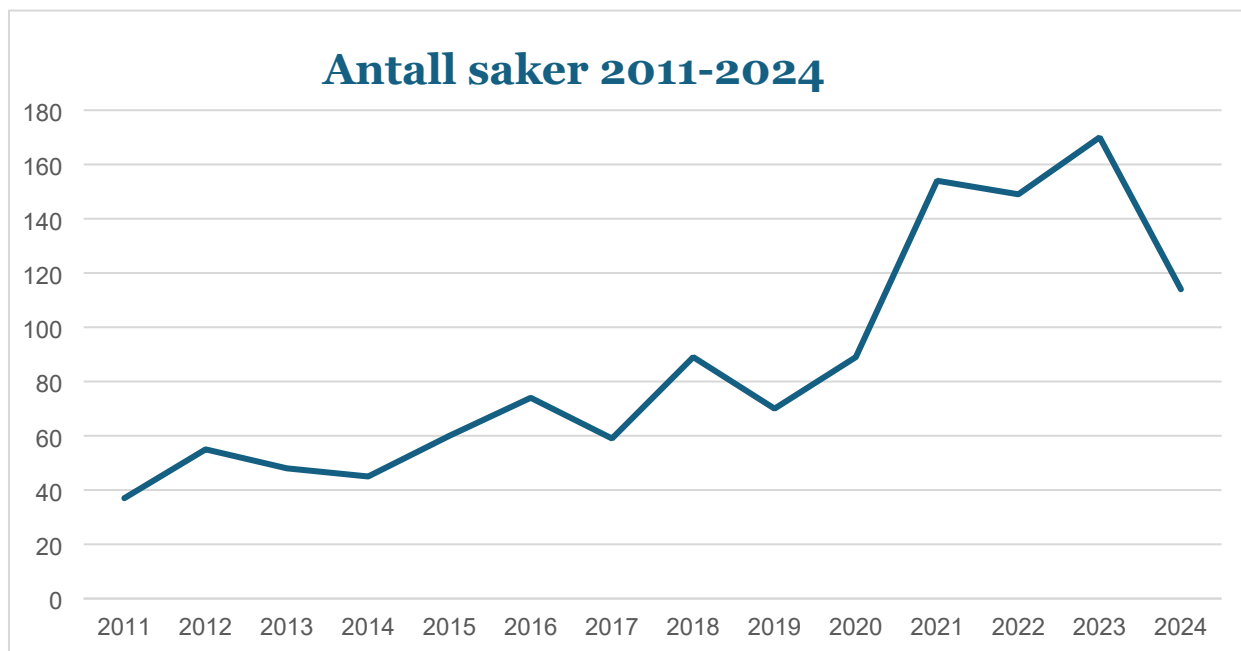
I løpet av året har nemnd for studentsaker hatt 11 møter og behandlet 114 saker. Saksspennet er bredt, men flertallet av sakene fordeler seg etter tre hovedkategorier: fuskesaker, klage på formelle feil, og klage på vedtak om opptak/innpass til studie og emner. Det er lagt ned et betydelig arbeid fra ledelsens, nemndsmedlemmenes og sekretariatets side. Nemndas sekretariat har hatt gode diskusjoner både innad i avdelingen, og med saksbehandlerne ute på fakultetene.

I løpet av 2024 har nemnda behandlet 27 saker som gjaldt mistanke om fusk. I tillegg til fuskesakene har nemnda behandlet en annen disiplinærsak: en sak om utestengelse etter skikkethetsvurdering.

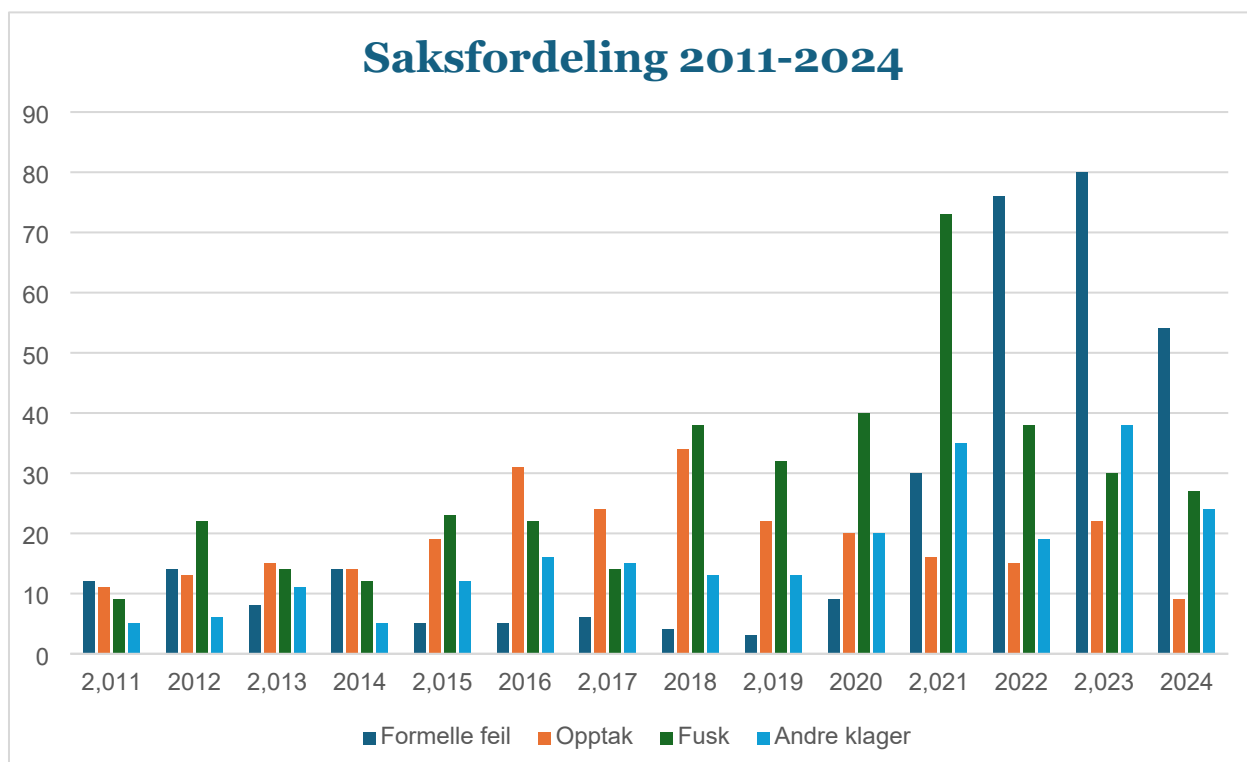
I 2024 behandlet nemnda 86 klagesaker. Av disse gjaldt 54 saker klage på formell feil ved eksamen eller sensur. Nemnda har i tillegg behandlet elleve saker om enkeltvedtak, ni saker som gjaldt opptak, fem saker om godkjenning av utdanning, tre saker om tilrettelegging ved eksamen, to saker om adgang til eksamen og to saker om fjerdegangsforsøk på eksamen.

Historisk oversikt

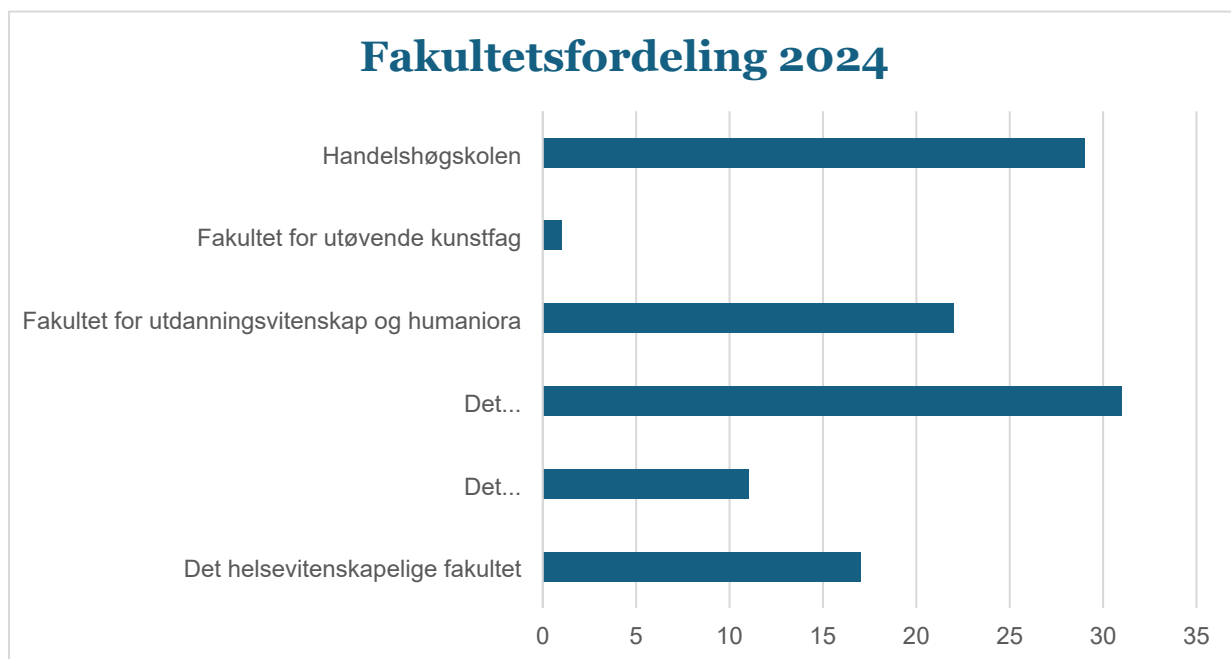
Antall saker

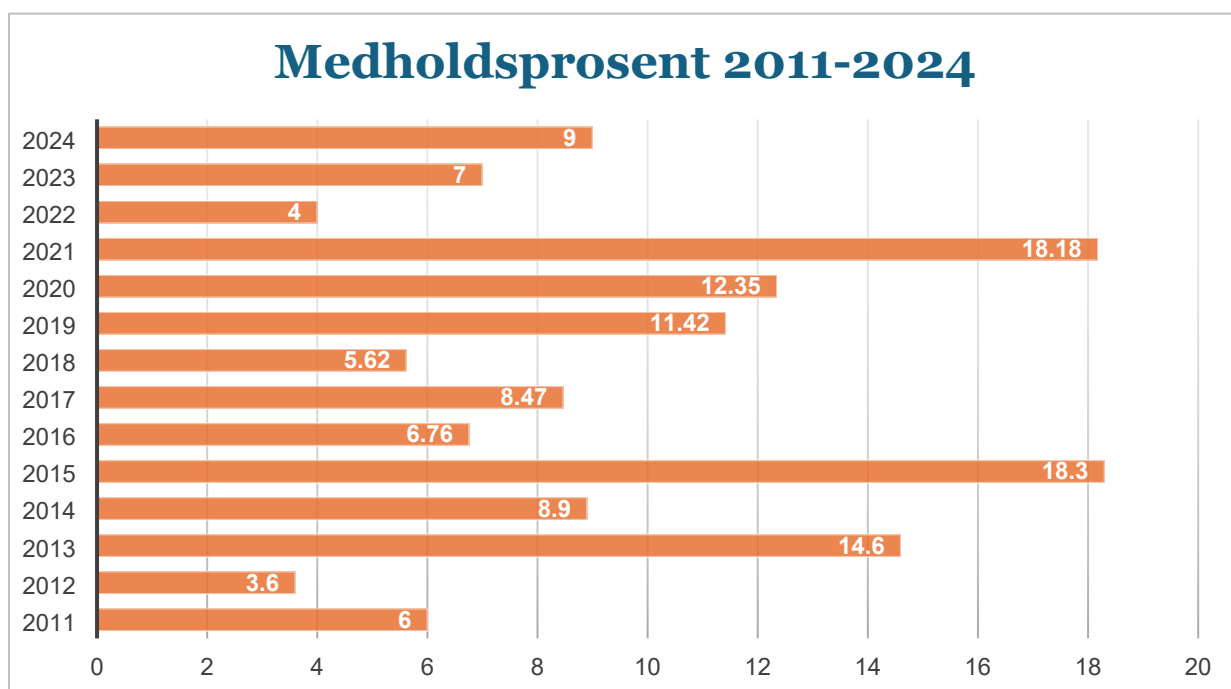
Saksfordeling

Fakultetsfordeling

Medholdsprosent

Klagesaker

I 2024 har nemnd for studentsaker behandlet 86 klagesaker, hvor 54 av disse gjaldt klage på formell feil ved eksamen eller sensur. En formell feil er en feil som kan ha hatt innvirkning på studentens prestasjon under eksamen, eller bedømmelsen av denne. Dette kan for eksempel være feil i eksamensoppgaven, forstyrrelser i eksamenslokalet, eller at oppgaver er gitt utenfor pensum. Det er få studenter som får medhold i klage på formell feil. Flere studenter påberoper seg feil som knytter seg til den faglige vurderingen og sensors skjønn. Dette er forhold som nemnda er svært varsom med å overprøve.

Av alle klagesaker i 2024 ble det gitt medhold i en sak. Saken gjaldt klage på formelle feil. I tre saker har nemnda sendt saken tilbake til fakultetet for en ny behandling. Felles for disse sakene var at nemnda anså at de ikke var tilstrekkelig vurdert fra fakultetets side. Sakene gjaldt formell feil og opptak til utdanning.

Det har vært en kraftig reduksjon i antall klagesaker fra 2023 til 2024, hvor det var 136 klagesaker i 2023 og 86 klagesaker i 2024. Det er vanskelig å fastslå den nøyaktige årsaken til nedgangen. Nedgangen kan skyldes faktorer som bedre informasjon og veiledning til studentene, eller det kan skyldes at sakene har blitt løst på et lavere nivå. En mulig årsak til nedgang i antall saker kan være at studentene i større grad enn tidligere har vært enige i underinstansens vurderinger og vedtak, men det kan også skyldes at studentene ikke ser noen nytte i å klage. Dette må ses i lys av en ganske lav medholdsprosent for saker i nemnda på henholdsvis 4% i 2022 og 7% i 2023.

Dersom man ser på antall registrerte studenter i 2023 mot 2024, ser vi en oppgang i antall totale studenter. Disse tallene tilsier ikke at det skal være en nedgang i antall klagesaker. Ser man derimot på antall utenlandske studenter ser man at det har vært en nedgang. Antall innreisende utvekslingsstudenter har blitt redusert med ca. 35% fra 2023 til 2024, mens antall utenlandske studenter har blitt redusert fra 1444 til 1296 fra 2023 til 2024. Dette kan derfor være en faktor som kan ha hatt innvirkning på reduksjonen i antall klagesaker.

Selv om det er utfordrende å fastslå nøyaktig hvilke faktorer som har ført til nedgangen i antall klagesaker, er det klart at de nevnte faktorene har spilt en rolle. Uansett hva den konkrete årsaken til nedgangen i antall klagesaker er, ser nemnda på reduksjonen som en positiv utvikling.

2024 har hatt det tredje høyeste antallet saker på klage på formelle feil, etter rekordåret 2023 med 80 saker og 2022 med 76 saker.

Fuskesaker

Fuskesaker er saker om mistanke om fusk etter uhl. § 12-4. Det er hovedsakelig tre former for fusk. Den ene er fusk i eksamenslokalet, hvor studentene har benyttet ulovlige hjelpemidler som for eksempel egne notater, kalkulator med ulovlig innhold, eller mobiltelefon. Den andre formen for fusk er plagiering, herunder også gjenbruk av eget arbeid (såkalt «selvplagiat»). Den tredje formen for fusk er ureglementert samarbeid mellom studenter.

I 2024 behandlet nemnd for studentsaker 27 saker om mistanke om fusk. Dette er en liten nedgang fra fjorårets 30 saker. Antall fuskesaker er nå stabilt på samme nivå som før koronapandemien inntraff. Nemnda bemerker at en bør være varsom med å legge disse tallene til grunn som en indikator på hvor mange studenter som faktisk fusker ved Universitetet i Stavanger.

Nemnda har i 2024 behandlet 11 saker om fusk ved ulovlig bruk av kunstig intelligens. Dette er en betydelig oppgang fra fjoråret hvor kun en sak ble behandlet. Oppgangen kan skyldes større bevissthet rundt problematikken samt mer kunnskap om hva som kjennetegner tekst generert av kunstig intelligens. I saker om mistanke om fusk ved ulovlig bruk av kunstig intelligens stilles det et særlig høyt dokumentasjonskrav. Dette er særlig på grunn av den vanskelige bevissituasjonen man står i disse sakene. Av de 11 sakene om fusk ved ulovlig bruk av kunstig intelligens ble over halvparten felt.

Lovens skyldkrav ved fusk er grov uaktsomhet eller forsett. Nemnd for studentsaker viser til praksis fra Felles klagenemnd, hvor det fremgår at forsettlig fusk i utgangspunktet resulterer i annullering og utestengelse i to semestre, og grovt uaktsomt fusk resulterer i annullering og utestengelse i ett semester.

Nemnda bemerker at selv om dette er utgangspunktet, så må det gjøres en konkret og individuell vurdering i hver enkelt sak. Eksempler på forhold som kan få betydning for reaksjonsfastsettelsen er omfang av plagiat, studentens akademiske modenhet og saksbehandlingstiden. Også andre momenter kan spille inn. Personlige forhold hos studenten påberopes ofte som en formildende omstendighet i fuskesaker, men det skal mye til for at dette får betydning. Nemnda legger stor vekt på likebehandling av studentene.

Fuskesaker, og da særlig saker om fusk ved ulovlig bruk av kunstig intelligens og gjenbruk av eget tidligere arbeid, har fått mye oppmerksomhet i media og sektoren i 2024.

Den 15.10.24 avsa Høyesterett dom HR-2024-1869-A vedrørende selvplagiat. I dommen diskuteres det om studentens skjulte gjenbruk kan regnes som fusk. Høyesterett kom til at det ikke kunne regnes som fusk. Avgjørelsen bidrar til klargjøring av vilkårene for utestenging ved skjult gjenbruk. Nemnda tilpasser sin praksis etter føringene i ny Høyesterettsdom. I kjølvannet av denne avgjørelsen, har det ikke vært noen saker om fusk knyttet til selvplagiat ved UiS.

I behandling av innkomne saker prioriterer nemnda fuskesaker og andre disiplinærsaker av stor betydning for studentene, slik at saksmengden i mindre grad har fått konsekvens for disse sakene. I fuskesakene har nemnda i noen tilfeller kompensert for saksbehandlingstiden ved å redusere utestengelsesperioden. Dette er i tråd med praksis fra Felles klagenemnd.

Som et tiltak for å redusere saksbehandlingstiden planlegger nemnda å gjennomføre flere digitale møter for behandling av klagesakene, mens fuskesaker og andre disiplinærsaker i hovedsak skal behandles i fysiske møter. På denne måten får nemnda behandlet flere klagesaker i ett møte. I fuskesakene anser nemnda at det er til studentens fordel at de gis mulighet til å møte fysisk for å forklare seg for nemnda.

Klager og søksmål

Fire vedtak ble påklaget til Felles klagenemnd. Dette er en nedgang fra 2023, hvor det var seks saker. I sakene fra 2024 ble tre av vedtakene fra nemnd for studentsaker ved UiS opprettholdt av klageinstansen. I en sak ble reaksjonen endret fra annullering og utestengelse i to semestre til annullering og utestengelse i ett semester. Grunnen til dette var at flertallet mente at det forelå uaktsomhet og ikke forsett.

I 2024 ble en sak fra 2022 som gjaldt annullering og utestengelse på grunn av fusk behandlet i Lagmannsretten. Staten ved UiS vant saken og ble tilkjent erstatning for sakskostnader.